

MAN INNRØMMET OSS INGEN TIDSBUFFER -
HVA INNRØMMES VI VIDERE?

Dag Jørgen Høgetveit
April 2020

Bildet (1917-1918) er oppgitt å finnes ved Oslo bymuseum.

MAN INNRØMMET OSS INGEN TIDSBUFFER - HVA INNRØMMES VI VIDERE?

(Og én dag om våren er en uke om høsten - våren venter ikke på byråkratiet.)

"... tilliten skal bære oss gjennom krisen..." (Statsministeren 16. mars)

"-Får vi ikke importert, får vi ikke så mye mat som vi trenger. Så enkelt er det. Det at mange land ikke har lagre er et stort problem, for lagre stabiliserer markedene. Den store risikoen nå, er hvis land i Nord-Afrika, Midtøsten og Sørøst-Asia, som i likhet med Norge er avhengige av stor import, begynner å importere mer korn for å legge på lager - noe de ikke har hatt før. Da kommer prisene til å stige brått, og vi kan komme i en situasjon hvor det ikke er nok å få kjøpt... sier <Christian Anton> Smedshaug <, Agri Analyse (plantidsskrift. no 26.03.29)>.

For selv om det fortsatt er mulig for rike Norge å kjøpe seg ut av matvareknapphet, er det slett ikke sikkert at det globale matvaremarkedet kommer til å tilby den samme muligheten om tre måneder...

-Samtidig som det er rasjonelt å blåse opp grøntproduksjonen, bør staten sikre noen ekstra kornlaster. Vi burde ha 100.000 tonn matkorn og like mye førkorn på lager. Har vi ikke siloer til kornet, så må det lagres på båt." (Evt. også en sak for Nortraship og Rederiforbundet.)

"Nå ser alle hvilken gambling den enøyde satsingen på globalisering og økonomisk frislipp er. Vi ser at oppfordringer om "nasjonal dugnad" blir meningsløse dersom makthaverne på forhånd har tømt nasjonens politiske verktøykasse." (Erling Kjekstad; Nat. 28.03.20) Samt i den forbindelse også har tømt nasjonens stabbur.

Dag Jørgen Høgetveit; 6. april 2020

Statens materielle beredskapsplan har i korthet bestått i (det langt på vei psykologiske begrepet) 'penger'; i å evt. kjøpe seg ut av ethvert potensielt oppdukkende problem, om så ved å kjøpe maten ut av hendene på andre trengende.

Strategien (hvor f.eks. rullering av matkornlagre anslås årlig koste en tredels iskrem, 8 kr. pr capita) har intet krav på å oppfattes seriøs - annet enn for det den er. Strategien er så åpenbart tåpelig at den faller i en av to (evt. i en kombinasjon av begge) kategorier; dumskap eller ondskap.

Ondskap? 'Bror, du har ennu meget å lære...'

For Forsvaret har man som substitutt for adekvat hensyntagen en konstant hjemlig geopolitisk virkelighet, (foregitt) kjøpt en forsikringspolise ved å stikke fingrene rundt i verdens vepsebol. (Finland har til sammenligning et reelt nasjonalforsvar, kornlagre og rullerende lagre av smittevernmaterieil; "Finland er like kapitalistisk som Norge, men myndighetene har ikke latt markedsliberalismen trumfe landets grunnleggende sikkerhetsbehov." (Bjørgulv Braanen; Kl.k. 27.03.20))

"... det er tid for nøkternhet. Da avisa VG for noen dager siden på lederplass støttet Per Olaf Lundteigens forslag om beredskapslagre for korn, jublet mange over nye toner fra de som hittil har stemplet lagrene som håpløst gammeldagse og totalt unødvendige. Og jo da; dette er et tegn i tiden. Men jeg må minne om et gammelt visdomsord: "En svale gjør ingen sommer". Det må bli skikkelig varmt først." (Kjekstad)

Kaj Skagen (Dag og Tid 27.03.20): "Vi visste at pandemien måtte kome, men vi trudde det ikkje."

"Det er eit mellom-alderskrømt laust i dei tomme gatene våre. Det finst ikkje medisinar eller vaksinar mot det."

"I velordna og rike samfunn, der normale hendingar som sjukdom og ulukker ofte vert opplevde som noko "ubegripeleg" og "meningslaust", vert epidemien eit åtak på sjølve verdsbiletet."

"Vi trur ikkje lenger på Gud og eit paradís i himmelen; i staden trur vi med religiøs visse på ei framtid utan krise og krig, eit komande paradís på jorda."

Men denne framstegstrua er ikkje basert på historisk røynsle." "Politikarane våre, og tida vi lever i, er fylte fra issen til fotsolen med denne utopien om at livet skal og må vere ein fest utan bakrus."

"Trua på framsteget, verdas ustanselige ferd mot betre tider, er ein slags evolusjonsteori tufta på ideen om at fornuft og vitskap berre peiker i éi lei: framover, oppover, betre, større, sunnare, rikare, lukkelegare. Her har me vore før. I romanen Hva må gjøres? (1863) gav den russiske forfatteren Nikolaj Tsjernysjevskij framstegstrua ein varig metafor i det såkalla krystallpalasset, ein uhorveleg konstruksjon av jarn og glas som skulle hyse den store verdsutstillinga i London i 1851".

"Tsjernysjevskij skildra byggverket og utstillinga som lekamleggjeringa av den vedunderlege framtida naturvitskapen har opna for.

Men det var òg ein annan russisk forfattar som vitja verdsutstillinga i London. Fjodor Dostojevskij oppfatta krystallpalasset som eit moderne babelstårn som nærast tvinga menneska til audmjukt å underkaste seg ideala om teknisk og økonomisk framgang. Det som for Tsjernysjevskij var ein ljøs draum og lukkeleg utopi, såg for Dostojevskij ut som ein kjenslelaus teknisk perfektjon som gjorde menneska til flokkdyr under den vonde ånda til kapitalismen." 170 år senere også den vonde ånda til overvåkingskapitalismen.

"I denne uventa stilla er det som om ein kan høyre tale om noko gløymt. Som om vi midt i strevet og kavet etter lukka, er blitt tvinga av det usynlege trugsmålet til å stanse opp. Idet vi ser oss kring i det tomme landskapet, oppdagar at vi står på ein krossveg.

Det slår oss at dette ikkje vil vare så lenge, brått går signalet om at fristunda er over og livskampen skal rase vidare, like tankelaust som før." "Men ei tid no har vi, kanskje, i denne merkelege stilla. Kunne det vere at vi som samfunn fekk ein kort frist til å områ oss og sjå om vi er på rett veg i det store hastverket vi elles lever i?

Slik kan ein spørje i desse interessante tider, medan laurdagsnatta i storbyen er tom for menneske og du i staden for dei vanlege fylleskrika høyrer songen til kattugla som har slege seg ned i lønnetreet rett utanfor vindauget."

Prof. Kristian Gundersen (Aft.p. 19.03.20): "Vi vet at noen vil dø, og at det er usikkerhet om hvor mange. Det virker som mange har en slags forestilling om at strenge tiltak redder liv, mens kostnadene bare er penger: Pengene eller livet."

Når festen ender som den må, får Svein Harald Øygard flybillett til Keflavik; Kl.k. 27.03.20: "Vi må ta et valg, mener mannen som ble sentralbanksjef på Island da landet ble rammet av finanskrisa i 2009: Vi må enten stenge ned samfunnet fullstendig, og slik ta knekken på viruset, eller åpne igjen og akseptere at sykdommen sprer seg.

Dagens strategi, mener Svein Harald Øygard, er det verste av to verdener: Vi pådrar oss århundrets økonomiske katastrofe uten å vite om det fungerer."

"-... Vi er bare i den første tunnelen. Ut av dette kommer en makrokrisa, og ut av det kommer et oljekrasj, og ut av det en mulig statsfinansiell krisa i Europa og USA. Vi er i den første delen av et maraton. Vi må spare krefter til den siste, sier Øygard.

Livet hans har handlet om å håndtere kriser: Han var statssekretær under bankkrisa på 1990-tallet, sentralbanksjef på Island og har i mange år hatt toppstillinger i konsulentfirmaet McKinsey.

Nå har han planen klar: Skolene og barnehagene bør åpnes, og bedrifter som er viktige for verdiskapningen, likeså.

-En studie fra Island viser at viruset ikke smitter mellom barn, og at de ikke blir syke. De kan springe rundt, men de må holde seg innenfor et område og ikke dra til andre byer. Dessuten er det sikkert 25 prosent flere bedrifter som kunne holdt åpent. Få dem i gang, alle nyser i albuen og tar hensyn, sier Øygard."

"Til dem som advarer om en italiensk katastrofe i Norge, lister Øygard opp:

Italienerne er gamle, bor tett og 40 prosent av befolkningen er resistente mot antibiotika. Medianalderen for de døde er 80 år, med et gjennomsnitt på 2,7 andre diagnoser.

-Vi vet fra Italia og Spania at dette viruset smitter bredt, men det er et klart mønster når det gjelder dødelighet. Da er det rart at vi ikke har skjernet de eldre og syke. Det er en "disconnect" mellom strategien og det som skjer." "-... Alle liv er like mye verdt, men man må ha en minimumsforståelse av hva som skjer."

Full 'lockdown'? "-... Det er fullt mulig. Eksempellet fra V6 i Italia viser at det kan fungere. Men det løser ikke problemet. Vi må ha en plan for hva som skjer når vi kommer ut, og verden har valgt en annen strategi. Da er vi akkurat der vi var for seks uker siden, med null smitte i Norge, men smitte i resten av verden, sier Øygard."

Seniorkonsulent, risikostyring, Torbjørn Øverland Amundsen (Aft.p. 01.04.20): "Norge har innført mange drastiske tiltak. Til dags dato har jeg ennå ikke sett en langsiktig strategi som svarer på den utfordringen som WHO har påpekt: At det er meningsløst å slippe opp på tiltak dersom man ikke har en klar strategi for å håndtere det som da kommer."

I Norge (om-)defineres virkeligheten (en virkelighet øvrige instanser bør ta til etterretning) av formalkompetansen."

Noen fakta: "Fra 1990 til i dag er om lag 1 million dekar kornjord gått ut av produksjon, en reduksjon på over 25 prosent. Nibio anslår at i 2018 var nær 1,5 millioner dekar grasarealer og beitemark klassifisert som ute av drift. Samtidig har importen av kraftfôrråvarer til norsk husdyrproduksjon dobla seg siden 2010, og tredobla seg siden 2000.

Korrigert for importert kraftfôr, er sjølforsyninga i norsk jordbruk på 35-40 prosent. Norge er blant de landene i Europa med lavest sjølforsyning. Matforsyningen i Norge baseres altså på stadig mer utenlandsk planteproduksjon, og stadig mindre norsk planteproduksjon." (Svenn Arne Lie; Nat. 03.04.20)

"-Vi har laks nok i sjøen til å fø hele Norges befolkning i et helt år, og så har du hvitfiskeriet i tillegg. Da må man kanskje finne noen nye oppskrifter på laksen, sier <fiskeriminister Odd Emil> Ingebrigtsen og ler." (Nat. 27.03.20) Hvor lenge kan man la vær å mate burlaksen? Det er flere år siden noen forsøkte bibringe Statsministeren noe om hvor lakseføret kommer fra.

Når medier med en finger i jorden vil ha rede på totalitet og variabler i (den globale) næringskjeden for mat, spør de ikke Regjeringen; de spør daglig leder i Agri Analyse, Christian Anton Smedshaug; således plantidsskrift.no. (26.03.20): "Tegnene til svekket verdenshandel har begynt å vise seg. Denne uka meldte den amerikanske næringslivsavisa Bloomberg at Kasakhstan, som er ett av de store hveteeksporterende landene i verden, hadde forbudt salg av hvetemel til utlandet, i tillegg til produkter som løk, gulrøtter, sukker og poteter. Vietnam setter kontrakter om kjøp av ris på vent, Serbia stanser salget av solsikkeolje, og Russland, en annen stor eksportør, vurderer kontinuerlig restriksjoner på råvareeksporten."

"I disse dager, rett før vekstsesongen på norske jorder tar til, er den mest presserende problemstillingen hva som skal dyrkes, mener Smedshaug.

-Hva er det som blir etterspurt framover? Er det salat og ruccola eller kålrot, gulrot og potet, altså de tyngre kaloriprodukter? Min mening er at vi trenger mer rotfrukter, som er lagringssterkt og kaloririkt. Folk kommer ikke til å kjøpe så mye vaskede salater, de kommer til å ville ha mye kalorier for penga. Over bakken gir det mening å dyrke for eksempel hodekål og blomkål. Hvis det skal skje nå, må det gis signaler til bøndene. Er det en grossist som Bama, bonden eller staten som skal ta risiko? Staten må være tidlig ute og si at de er villige til å dekke mer enn fjorårets produksjon. Det er et stort grep, men det må gjøres nå, og det vil være rasjonelt, sier han.

Under norske dyrkingsforhold er det ingen planter som gir flere kalorier per

arealenhet enn poteten. I tillegg til å dyrke mer rotgrønnsaker, kan mer av kornet, det som vanligvis blir dyrefôr, spises av folk. Fisk, som i dag utgjør rundt 2 prosent av nordmenns kaloriinntak, kan økes til litt over 10 prosent, argumenterer Smedshaug. Vi må også spise litt mindre kjøtt og ha mer meieriprodukter i kosten, forutsatt at vi klarer å produsere mer melk. -Dietten framover, hvis importen svikter, kan bestå mer av havregrøt, potet, fisk og byggryn. Det som kan bli én stor utfordring er føret til gris, kylling og kalkun. Hvis vi ikke får importert råvare til kraftfôr, vil også ytelsen til melkekyrne gå ned. Da kan det være gunstig å øke mordyr-tallet i melkeproduksjonen, altså hvor mange melkekyr vi har, sier han."

"Smedshaug mener tilgangen til arbeidskraft kan bli kritisk. Nøkkelpersonell til såing, setting og operativ drift er viktig, og blant dem er det mange utlendinger. Det er når høstingen må skje på kort tid på seinsommeren at behovet for manuell arbeidskraft er på sitt største. Han vil likevel minne om at det tross alt ikke er så mange år siden at det vi nå kaller "høstferie" ble kalt "potetferie". (En nasjon med dobbelt antall av reelt behov for studenter, bør kunne være rasue med slik.)

"Det som derimot haster på kort sikt, er å få på plass lagre av både matkorn og førkorn, mener Smedshaug:"

"-Det er å vente at krona kommer til å fortsette å være svak. Da kommer forbrukerne til å få en preferanse for norskprodusert mat, fordi den vil være billigere enn importert, sier Smedshaug.

Det er også stadig flere som peker på at effekten av tiltakene mot koronasmitten kan bli verre enn virkningene av sykdommen.

-Personlig er min vurdering at vi vil ikke ha noen økonomi igjen hvis vi holder store deler av samfunnet stengt lenger enn over påske. Vi bør åpne opp igjen barnehager og særlig avgangsklassene på skolene, slik at vi gir folk håp. Det er ikke sånn i samfunnet at vi kan optimalisere én faktor, vi må balansere flere faktorer: økonomi, frihet og tillit i tillegg til pandemibekjempelse. Varer det til sommeren, er jeg usikker på hvor mye som er igjen av små og mellomstore bedrifter. Folk vil gå i økonomisk dvale. Ja, vi skal være glade for at antall innlagte og døde har ikke eksplodert, men jeg er usikker på hva som blir igjen av samfunn og økonomi hvis dette skal fortsette mye lenger enn over påske, sier Smedshaug."

Se forøvrig Chr. A. Smedshaug; Kosthold ved krise; Nat. 03.04.20.

"-... FAO <er> klar over og bekymret for at land som importerer mat er sårbare, og at valutaene ofte vil svekkes, noe som gjør viktig matimport dyrere. Det bør politikere huske på".

"-Så langt er tilgangen på mat fortsatt god, men det er tidlige tegn på belastning på for eksempel forsendelsesvolum og havnedrift. Utfordringer kan imidlertid forventes i løpet av de kommende månedene, spesielt for ferskvarekjeder som er tidsavhengige". (Sjeføkonom Maximo Torero; FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO); Nat. 01.04.20)

En Stange-bonde skrev brev til Statsministeren; "-Økt matproduksjon i 2020 vil gjøre oss bedre rustet hvis det skulle oppstå ustabilitet i den internasjonale handelen med mat, skrev Vedum." Han fikk svar 20. mars: "... Vi har tett kontakt med næring og forvaltning for tidlig å kartlegge mulig problemer i forsyningslinjene for mat... Inneværende situasjon er per nå et folkehelseproblem... osv osv; "-Det virker nesten som om det er en Unge Høyre-representant som har skrevet det brevet, fordi det er så lettvent", kommenterer bonden. (Nat. 30.03.20)

Et par vognlaster med 'håndsprit' på vei hit fra norskeiet bedrift i Polen, ble bråstanset - i Polen.

"Det er Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) som har ansvar for matvarefor-

syningen. I et svarbrev til fylkesberedskapssjefen i Agder skriver departementet at de følger situasjonen nøye, og at de har løpende kontakt med Rådet for matvareberedskap og andre aktører.

"Det er ingenting nå som tilsier at folk trenger å endre handlevanene sine eller hamstre. Det er nok mat og andre dagligvarer til alle, og det vil løpende komme etterforsyninger", skriver departementet." (Aft.p. 31.03.20; Aft.p. fortsett:) "Det er pr. nå mangel på desinfeksjonsmidler på apotekene og smittevern-utstyr i helsevesenet, men norske myndigheter hemmeligholder hvor mye smittevern-utstyr som er igjen fordi dette kan skape "usikkerhet og frykt i samfunnet"." (Fung.ass.helsedir. beklager siden direktoratets formulering, uten at tallene derfor er kjent.)
Men altså "nok mat ... til alle... og ... løpende ... etterforsyninger" ...

Fylkesmannen ved fylkesberedskapssjef Yngve Årøy skrev brev; forøvrig ikke til Dep. men Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

"En forsyningskrise kan oppstå som følge av etterspørselssjokk, tilbudssvikt eller logistikkbrist. Vi har nå en global kombinasjon av alle tre faktorer", heter det i brevet datert 15. mars. Det har tittelen "alvorlig bekymringsmelding". (Et sted å skyte inn fagstatsråd Olaug Bollestad (Nat. 02.04.20): "... en krisemaksimering av selvforsyningsgraden er per nå et sidespor. Vi har vesentlig større problemer å løse ...")

"-Vi har liten påvirkningskraft på de fleste av leddene i kjeden. Så vi må tidlig gjøre det vi kan, både nasjonalt, regionalt og lokalt, sier fylkesberedskapssjef Årøy i Agder."

Seniorrådgiver Richard Utne hos Fylkesmannen forteller at "-Vi tenker bredt, og vi tar utgangspunkt i de lokale og regionale sårbarhetsanalysene, samt nasjonale scenarioer. Vi prøver å identifisere mulige uønskede hendelser og lukke dem før de oppstår, sier Utne.

Ifølge dokumentet mener beredskapsavdelingen hos Fylkesmannen at det er "umiddelbare fare" for forsyningssvikt og viser til en beredskapsanalyse utarbeidet av DSB i 2019."

"Vi ser fryktelige bilder fra andre europeiske land, der utslitte leger kjemper maktesløst i et system der kapasiteten for lengst er sprengt, Vi kan ikke la Norge komme dit." Skriver Stats- finans- og helse- og omsorgsminister (Aft.p. 26.03.20) under tittel En felles kamp mot en usynlig fiende. Og intet om (nord-italiensk) kontekst som tilsier at Norge neppe var eller er på vei "dit". Kun et skremmebilde av "fryktelige bilder". Representerer slikt kun kunnskapsstatus ved Statsministerens kontor? Eller er årsaken en annen?

Aft.p. 25.03.20; Erik Martiniussen: "Over 6000 mennesker har dødd av koronasmitte i Italia på bare to måneder. Den høye dødsraten har skapt bekymring over en hel verden, ikke minst her hjemme da NRK brukte dem i et debattprogram for å skape et verst tenkelig scenario for Norge."

"I en studie publisert i anerkjente The Lancet denne måneden fant forskere at over halvparten av pasientene som døde av viruset i Wuhan i Kina, hadde pådratt seg en sekundær bakteriell infeksjon før de døde. Studien tyder på at sekundære bakterieinfeksjoner spiller en avgjørende rolle i dødeligheten for covid-19, selv om det trengs mer dokumentasjon."

"Italia er det landet i Europa der flest mennesker dør av resistente bakterier. Årlig dør nesten 11.000 pasienter i Italia av resistente mikrober. Tilsvarende tall for Norge er 69."

I følge det europeiske smittevernbyrået "ECDC er flere resistente bakterier nå endemiske på italienske sykehus, noe som betyr at de mer eller mindre har kolonisert sykehusene permanent. Bli en koronapasient først smittet av en bakterie på et italiensk sykehus, er det altså svært sannsynlig at bakterien er resistent og ikke kan behandles."

"Her hjemme skal vi være svært takknemlige for at vi har et helsevesen som sparer antibiotika til vi virkelig trenger det, og bønder som knapt bruker antibiotika på dyrene sine. Sannsynligvis vil vår restriktive antibiotikapolitikk nå

spare livet til mange koronapasienter."

6

"Hva forklarer at Sverige tilsynelatende har valgt en annen linje enn nabolandene? Johan Giescke, som tidligere var statsepidemiolog i Sverige, mener det skyldes at fagfolkene har en helt annen stilling i Sverige. Det er de som bestemmer, ikke politikerne. Giescke er nå rådgiver for Verdens helseorganisasjon. Han har alt kritisert den norske strategien mot koronaviruset. Her er ikke regjeringens vedtak om å stenge skoler og barnehager basert på smittefagfolkernes anbefalinger." (Aft.p. 01.04.20)

FHI har ikke anbefalt stengning av skoler og barnehager forut for at regjeringen handlekraftig gjorde nettopp så. Aft.p. 28.03.20: "Folkehelseinstituttet anbefalte å vurdere gjenåpning av skolene for 1.-3. klasse, slik Finland gjorde denne uken. Dagen etter bestemte regjeringen at de dramatiske tiltakene skal fortsette." "FHI mente helsemyndighetene og regjeringen ... "bør vurdere Finlands tilnærming som en justering snarlig"." "Finske myndigheter mente stengning ikke hadde effekt, særlig med tanke på de enorme samfunnskostnadene. FHIs begrunnelse var også at det ikke finnes noen dokumentasjon på at stengte barnehager og skoler bidrar til bekjempelse av viruset. Tirsdag besluttet Helsedirektoratet og regjeringen likevel at alle skoler skulle være stengt over påske. Dette er på linje med anbefalingene fra forskerne ved Imperial College, som mener skoler og universiteter må holdes stengt."

Et par uker etter Regjeringens tiltak av 12. mars, endres strategi fra 'å bremse' til å 'undertrykke' spredning av Wuhanviruset. Riktignok uten anbefaling fra FHI. "Strategien ble endret med bakgrunn i en ny rapport utarbeidet ved Imperial College i London." "Dersom deres antagelser overføres til Norge, hevder forskerne at 20.000 til 40.000 personer kan dø i løpet av epidemien." (Aft.p. 28.03.20)

Joacim Lund (Aft.p. 27.03.20): "... det er en hake ved det, også når vi tar skylappene på og bare ser på det rent epidemiologiske: En svært liten andel av befolkningen utvikler immunitet. Dermed, mener forskerne, kan det bli katastrofalt når myndighetene letter på tiltakene igjen.

Imperial-prognosen er ikke fagfelleverdert. Mange stiller seg tvilende til forutsetningene som er lagt til grunn, og er forbløffet over at den har fått så stor innflytelse. Men konklusjonen stemmer brukbart overens med Folkehelseinstituttets teorier.

I Folkehelseinstituttets ferskeste risikovurdering anslås det at immuniteten i befolkningen etter et år med "brems"-strategien vil være på 40-50 prosent. To år med "undertrykk"-strategien vil imidlertid ikke gi mer enn 5-10 prosent immunitet.

"Det bygges ikke opp noen befolkningsimmunitet. Landet vil stadig være sårbart for en epidemi", skriver de. Det bør få det til å gå kaldt nedover ryggen på isoleringskåte lokalpolitikere." Og kanskje også på ikke-lokalpolitikere.

Situasjonen virker så altfor kjent; de 'militære' (FHI) holder klokelig igjen, vel vitende om granatenes begrensede muligheter og uprediktable resultat; regjeringer (som i høyden har lest noen rapportersammendrag) viser handlekraft ved å sette av en situasjon det er ganske i det blå hvordan heldig kan avsluttes - om i det hele mulig; - det enkleste er pistol.

"Farten på smittespredningen i en populasjon er tetthetsavhengig eller frekvensavhengig, og ofte henger disse faktorene sammen. Byer er mer utsatt ..." (Biolog Per Espen Fjeld; Aft.p. 27.03.20)

"Vi er informerte, forholdsvis lydige, og vi har sikkerhetsnett. Dette er mindre spektakulært og håndgripelig enn at skolestengning, hytteforbud eller bevegelsesforbud utgjør avgjørende forskjell. Men virkeligheten er jo gjerne uspektakulær, selv i disse tider. Skikkelig hå-

ndvask er tross alt det aller viktigste koronatiltaket.

Knappt noe medium laget sak av at Helsedirektoratet for det første undersøker befolkningens kunnskapsnivå hver uke, og dessuten fant at alle respondentene visste hvordan de skal unngå smittespredning.

Men det betyr noe. Sammen med alt dette andre som fungerer godt i Norge, kan det bety forskjellen på liv og død." (Andreas Slettholm; Aft.p. 28.03.20)

Apropos død. 12. mars-tiltakene m.mers preventive effekt på 'sesong'-influenza-relatert død bør kunne gi tallgrunnlag til å finne nivået før rutinemessig nedstengning av Norge så man skåner utsatte grupper.

Pr idag høres forøvrig ingen daglige oppdateringer om 'innlagte'/avgåtte etter influensasmitte; fire måneders normålsesong med 900 døde gir dagssnitt på 7,5.

For Wuhanviruset gjelder i flg. Regjeringens autoritet ved Imperial College, prof. Neil M. Ferguson (Aft.p. 30.03.20) at "50 til 65 prosent av alle vi ans- lår vil dø av viruset, vil unansett dø i samme tidsrom på grunn av annen sykdom og høy alder."

"-I ei rettleiing frå Finansdepartementet heiter det at eit statistisk liv er verdt 30 millionar 2012-kroner. Slike tal kan ein like eller mislike. Men dei finst, og dei blir brukte, seier" prof.em. i helseøkonomi, Ivar Søbø Kristiansen (Dag og Tid 27.03.20); Kristiansen "framhevar ... arbeidet til Beslutningsforum, eit organ der direktørane i dei regionale helseforetaka vurderer nye behandlingsmetodar i spesialisthelsetenesta. Der blir nytten i form av forventede leveår vunne ved ei behandling vurdert opp mot kostnaden. Ifølgje Dagens Medisin ligg truleg grensa for godkjenning ein stad kring 700.000 kroner per berga leveår, men dette er ikkje offentleg informasjon."

"-... Ingen er usamd i at vi må ha god handhygiene, halde avstand til andre, teste oss for virus og gjere andre tiltak med låge kostnader. Men stengde skular og barnehagar, stengde frisørsalongar, stengde psykologkontor, stengde restaurantar og så vidare har høge kostnader. Her bør regjeringa prøve å talfeste kostnad og nytte ved kvart tiltak, og avvikle dei som har dårleg forhold mellom kostnader og nytte. Tala frå Folkehelseinstituttet tyder på at moderate tiltak av den kostbare typen kan hindre at sjukehusa bryt saman når epidemien er på det verste. Det verkar som ei rimeleg avveging mellom kostnad og nytte."

Det koster lite, lar seg enkelt administrere, har ikke et fancy navn og er etter rådende paradigme irrelevant samt, i virksomme, totalt ufarlige doser, også uetisk.

"Vitamin C helps resolve infections of all varieties, but its effect on acute viral syndromes are sepecially dramatic and prompt. It should always be part of any treatment protocol for an infected patient. The most important factor in the treatment of any virus with vitamin C is to give enough, for a long enough period of time." (Thomas E. Levy MD JD; in Andrew W. Saul PhD (Ed.); The Orthomolecular Treatment of Chronic Disease (2014) p.39)

(Andrew W. Saul og Atsuo Yanagisawa's 2019-nCoV-relaterte artikkel i Helsemagasinet 2/-20 henviser til Riordan-klinikkens komplette behandlingsprotokoll; www.doctoryourself.com/RiordanIVC.pdf .)

Linus "Paulings biokjemiske forskning og etiske holdninger gled over i hverandre i det arbeidet han nedla innen ortomolekylær medisin de siste 30 årene av hans liv. Da denne doble Nobelprisvinneren begynte å arbeide innen medisin, skapte det merkelig nok en storm av protester og kritikk fra forskjellige helseprofesjonelle - leger, psykiatere, sosialarbeidere, psykologer, ernæringseksperter og dietetikere - da han argumenterte for at vitaminer kunne brukes terapeutisk i optimale doser eller megadoser, ikke bare i doser som helsemyndighetene anbefalte, uten at det skadet helsen. Det kunne faktisk gi store helsemessige fordeler. Bøkene hans, Vitamin C and the Common Cold og How To Live Longer and Feel Better, ble gjenstand for en av de mest opphissede kontroverser i medisins historie. Linus Pauling hadde ikke legeutdannelse, og følgen

ble at det medisinske fagmiljøet avviste forskningen hans. Dette er påfallende, for mange av verdens mest betydelige medisinske oppdagelser er ikke gjort av leger, men av inspirerte forskere som for eksempel kjemikeren Louis Pasteur, som oppdaget at bakterier har med sykdommer å gjøre.

Men selv om Pauling hadde vært lege, ville arbeidet hans ha blitt motarbeidet - på samme måte som vårt arbeid med behandling av schizofreni ble motarbeidet - fordi han tenkte i strid med det som var vedtatte sannheter i det etablerte medisinske fagmiljøet. Pauling hadde plutselig hoppet fra ett medisinsk paradigme til et annet, fra det jeg vil kalle vitamin som forebygging-paradigmet til vitamin som behandling-paradigmet (et paradigme er det sett av spilleregler som gjelder innen en gitt vitenskap. I vid betydning kan paradigme bety livsanskuelse - red, anm.). Paradigmekamper kan være voldsomme. Dette er trolig grunnen til at det ofte kan ta to generasjoner, 40 år, før en ny idé aksepteres i medisinen.

Vitamin som forebygging-paradigmet ble etablert i 1930-årene og har holdt stillingen inn i 1990-årene, selv om den medisinske profesjonen standhaftig motsto den i mange år og nektet å tro at en sykdom kunne skyldes mangel på noe. Det var svært nyttig for å bestemme hva vitaminer var og hva slags syndromer som oppsto når de ikke fantes. Vitamin som forebygging-paradigmet omfatter disse fakta eller rettere sagt oppfatninger: 1) Vitaminer er katalysatorer og behøves derfor i ørsmå mengder for å forhindre vitaminmangelsykdommer som beri-beri (en følge av mangel på vitamin B1, pellagra (vitamin B3) og skjorbuk (vitamin C). Katalysatorer blir ikke ødelagt. De brukes ganske enkelt om igjen. 2) Derfor kan sykdommer som ikke er kjent som vitaminmangelsykdommer, ikke behandles med vitaminer. Dette følger det medisinske begrepet: ett legemiddel, én sykdom - eller ett vitamin, én vitaminmangelsykdom. Å bruke vitaminer for å behandle sykdommer som ikke skyldes mangler, ble betraktet som uetisk. Mange leger mistet lisensen fordi de brøt med dette viktige prinsippet i paradigmet."

"Røttene til paradigmet vitaminer som behandling kan spores tilbake til 1940-årene, da tidlige eksperter på vitaminmangelsymptomer oppdaget at kroniske pellagrapasienter trengte store doser vitamin B3 for å bli kvitt sykdommen. I 1950-årene påviste Humphry Osmond og jeg at store doser vitamin B3 også var effektive i behandlingen av schizofreni. Dette ble første gang rapportert i Journal of Experimental Psychopathology i 1957 og beskrevet i min bok Vitamin B-3 and Schizophrenia, som ble utgitt i 1998. Mens denne forskningen stort sett ble ignorert av det medisinske fagmiljøet fram til 1990, ble den parallelle påvisningen av at niacin senket blodets kolesterolnivå, det første alvorlige angrepet på det gamle paradigmet som ble akseptert. Det skjedde imidlertid først etter at våre funn ble bekreftet av W.B Parsons og hans kolleger ved Mayo-klinikken. Disse funnene anerkjennes nå som den første introduksjonen av det moderate paradigmet vitamin som behandling i den aksepterte medisinske vitenskapen og praksis. Vi brukte doser opptil tre gram daglig, omkring 300 ganger mer enn det anbefalte dagsbehovet, for å senke kolesterolnivåene." (Abram Hoffer MD PhD FRCPS(C); Vitamin C & kreft (2000), Forord)

Paradigmer ... Under 'Sverre Diesen-paradigmet' bar vi for decennier siden ut og oppløste Hærens lokallagrede TFSH, tungt feltsykehus, LFSH og RSH, reserve-sykehus - sengemateriell, medisinsk utstyr, medikamenter. Se herom "Beredskapen som forsvant"; nrk.no 01.04.20; "-Helt frem til slutten av 1990-tallet hadde vi 37 lette feltsykehus. I tillegg var det lagret medisinsk utstyr på mange utvalgte steder i landet". (Tidl. Sjef, Forsvarets sanitet, Dag Hjelle); "-Først og fremst hadde vi en helt annen forståelse for den typen situasjoner vi ser nå. Vi øvde jevnlig på slike scenarier og visste hva vi trengte for å overleve krig og katastrofer, enten det gjelder mat, medisiner, energi eller informasjon. Det er viktig, også med tanke på kommende situasjoner, sier Hjelle."

Energi? Med en galopperende politikk for at alt skal gjøres avhengig av kontinuerlig energiproduksjon med lange overføringslinjer ... Paradigmer ...

"Møteoffentlighetsprinsippet ble slått fast allerede i 1837. Moderne teknologi har gjort prinsippet enklere å kunne gjennomføre i praksis." "Myndighetene må ikke i unntakssituasjoner få lov til å undergrave innbyggernes krav på å bli holdt løpende orientert om hva som skjer."

"Men allerede første dagen etter at Norge ble koronastengt, gikk det galt. 13. mars trådte det i kraft en midlertidig kriseforskrift om gjennomføring av fjernmøter i folkevalgte organer i kommuner og fylkeskommuner for å begrense spredningen av covid-19. Her heter det i paragraf 4: "Folkevalgte organer kan gjennomføre et fjernmøte selv om kommunen eller fylkeskommunen ikke har tekniske løsninger for å sikre at allmenheten får tilgang til møtet."

Forskriften springer ut av den ferske koronalovent. Den understreker at det ikke vil være adgang til å fastsette kriseforskrifter som strider mot Grunnloven. Begrunnelsen er at forskriftskompetansen ikke skal benyttes på en måte som utfordrer rettsstatsprinsippene.

Norge har bestemmelser i Grunnloven vår som sier at "alle har rett (...) til å følge forhandlingene i (...) folkevalde organ". Det betyr at møtene i kommunestyrene og fylkestingene skal være åpne for blant annet journalister fra lokalpressen. Forskriftsbestemmelsen er derfor grunnlovsstridig." (Adv., Norsk Journalistlag, Ina Lindahl Nyrud; Aft.p. 31.03.20)

'Slettes etter tretti dager'; - og i mellomtiden?

"-Jeg vil egentlig ikke anbefale noen å bruke appen slik det er nå. Dessverre, sier <advokat Jon> Wessel-Aas til NRK." "Wessel-Aas mener prosessen rundt appen har vært for lukket, og at det er tatt beslutninger som gjør den mer inngripende enn den hadde trengt å være.

-Det har særlig betydning for dem som for eksempel har kildevern, som journalister, eller dem med taushetsplikt, som advokater. Det bør i hvert fall gjøre at man reflekterer over hva man gir fra seg, sier Wessel-Aas." (Dagen/NTB 03.04.20)

FHI utvikler en 'app'; en applikasjon for sporbar lommecomputer, som for ønsket effekt må tas i bruk av de fleste, i flg FHI-direktør Camilla Stoltenberg.

"-Ville dere fått lov til å lage en slik app for noen uker siden før viruset?

-Nei, sier" prof. Olav Lysne. (Aft.p. 31.03.20)

"Forskriften om "digital smittesporing og epidemikontroll" gir norske helsemyndigheter anledning til å ta i bruk helt nye metoder.

Forskriften ble vedtatt av regjeringen i rekordfart fredag. Uten høring eller offentlig diskusjon ble forskriften kunngjort kl. 16.50 fredag. Den trådte i kraft umiddelbart med virkning til 1. desember 2020. Den nye appen vil varsle brukerne og helsemyndighetene om en person er i nærheten av noen som er smittet av koronaviruset."

Noen som husker 'Stoltenberg-utvalget'?

Den som over år har registret den suksessive uthuling av det såkalte 'personvernet', hørte Camilla Stoltenberg med sin mildeste røst forklare behovet for lagring av blodprøver fra nyfødte, observert Datatilsynet gå for GPS-basert 'veiprisering' eller presisere at AMS-generert informasjon må lagres forsvarlig (som om nettselskap skal ha tilgang til slik informasjon), sett Helse Sør-østs pasientjournaler (dvs våre pasientjournaler) åpnet for hvem vet, mens systemet går for generell legejournalisering ... Blant informerte nordmenn uanfektet av Stockholmsyndromet, har statlige myndigheter ingen tillitskonto å trekke på. Og vil aldri få det medmindre lederskapet overalt skiftes ut og destruktiv praksis opphører.

Eksisterende system kunne vel tenkes ville skru sammen en ensidig, ufullstendig medisinsk begrunnelse for å suspendere kontant betaling. Dagen 27.03.20:

Italia-misjonær Eivind Aadland "har observert at tilliten til systemene forsvinner fort. De siste fem årene har man i stadig større grad gått bort fra kontanter. Det har endret seg nå. -Det er visst mange milliarder ekstra kontanter i omløp nå. Folk stoler ikke på at du kan bruke kort lenger." "-... Når det

brer seg en grunnleggende frykt og mistillit i samfunnet så blir alt skummelt. 10
Har man penger i lommen så vet du at noen vil ha dem, og at du vil få tak i
matvarer uansett, forklarer Aadland."

Hvor ble det av den vêdtagne eksistensielle krisen?

Kent Andersen; document.no 01.04.20: "De største og mest gjennomgripende samfunnsrestriksjonene innført siden krigen, ble ikke innført for klimakrisen - som angivelig kunne ta livet av oss alle sammen. Fly ble ikke satt på bakken på grunn av klimakrisen. Shopping ble ikke stoppet. Turisme ble ikke forbudt for å redde kloden og hele menneskeheten. Alt dette ble innført for et virus som kan ta livet av noen prosent av befolkningen. Hvorfor? Det finnes bare en forklaring:

Fordi Korona-krisen er ekte, og tar livet av ekte mennesker, mens klimakrisen er fiksjon, og tar ikke livet av noen som helst. Og det siste har myndighetene visst hele tiden. De har skremt livskiten av ungene våre med overdrivelser og propaganda, med fullt overlegg."

"Penger vi trenger til viktige ting, pøses imidlertid fortsatt ut på meningsløse klimatiltak, fullstendig uten effekt. Vindkraft-industrien får fortsette sin naturødeleggelse, fritatt for karantenetiltak. Aktivistene, profitørene og klimapolitikerne har heller ikke tenkt å gi seg, for det er åltfor mye makt og penger involvert i klimahysteriet til å gi opp nå. Så fort korona-krisen er over, skål du tilbake i klimapanikk-modus, så du betaler grønne avgifter uten å kny. De kommer til å bruke endeløst med ressurser og penger for å skremme deg og dine tilbake til religiøs lydighet."

"Man bør ... lytte nøye til Saul Alinsky, som i sin kyniske bok "Rules for Radicals" fra 1971 formulerte oppskriften på hvordan man kupper samfunnet for å skape det samfunnet man selv vil innføre på udemokratisk vis. Her er fiktive kriser en nøkkel til suksess, og Salinsky sammenfattet fremgangsmåten i seks punkter:"

"1: Bruk en tragedie som en krise, eller opprett en krise der ingen eksisterer. 2: Beskriv krisen med så mye følelser som mulig, og kast logisk analyse ut vinduet. 3: Foreslå den éne løsningen på problemet, en som sammenfaller med det du har ønsket å implementere i mange år. 4: Beskriv alle som er imot din ene løsning som onde, kalde, ikke smarte nok til å forstå den nyanserte glansen av løsningen din, eller er i lommene på.... du velger den onde enheten. 5: Tving løsningen på folket på en eller annen måte, ved lov, ved pålegg eller gjennom rettssystemet. 6: Når utilsiktede konsekvenser av løsningen din viser sitt sanne vesen, bruk det som en grunn til å komme med enda flere strålende løsninger på de oppfunne krisene."

Og førstens inne på karbon-nedsmelting; Jon Hustad; Dag og Tid 27.03.20:

"... det ingen har snakka om sidan vi fekk olje- og koronakrisa, nemleg el- og hybridbilar. I fjor nytta staten nesten 40 milliardar på å subsidiere Elon Musks Tesla og andre bilfabrikantar gjennom manglande bilavgifter og mva. Elbilar har verka billige i Noreg av di staten tek så høge avgifter på fossile bilar. Denne politikken inneber i praksis å overføre norsk verdiskaping til utlendingar og har vore samfunnsøkonomisk svært ulønsamt for oss nordmenn. Fossilbilar er framleis mykje billigare å laga enn elbilar. Men i staden for å kjøpa billige fossilbilar, har vi kjøpt dyre elbilar. Vi har sett marknaden for bilar ut av funksjon. Staten tok i fjor eit avgiftstap på nesten 40 milliardar på grunn av satsinga på el- og hybridbilar. Dette tapet er dekt inn gjennom Oljefondet, som borna våre skulle leva av. Sett på spissen: I staden for å gje borna våre meir velferd i komande generasjonar, har Siv Jensen gjeve pengane til Musk."

"I år var planen at staten skulle tapa 45 milliardar i inntekter på avgiftsomlegginga i retning nullutslepp. Det kjem ikkje til å henda. I år vil alt nybilsal gå rett ned, for over natta har bilar som før kosta 400.000, fått ein pris på 520.000 kroner på grunn av den svekte krona..."

(Ved at markedsmekanismen er suspendert, ligger forøvrig an til en interessant mismatch mellom tilbud og etterspørsel på brukmarkedet.) 11

Og førstens inne på oljefondsforvaltning; "-Jeg mener arveavgiften burde være 100 prosent. Jeg synes det er ekstremt urettferdig at noen blir født med en stor pengesekk. Alle burde starte på null, sier han" (Christian Skaug; document. no 28.03.20; Skaug spør "Er en kandidat ideell hvis man ville føle seg utrygg i fravær av de strenge reglene han må operere under?"); "han"s forgjenger, Yngve Slyngstad, siteres (Reuters 2014) "We cannot behave in a way that makes people doubt that we have their best interests at heart".

"Når det kommer til det konkrete, så svares det som sentralbanksjef Øystein Olsen gjør i sitt forsvar for ansettelsen: "Tangen har vært helt åpen om sine økonomiske forhold, også om at AKO-fund ltd. er registrert på Caymanøyene. Dette er helt vanlig for slike forvaltningsselskaper."

Da, så." (Halvor Fjermeros; Kl.k. 30.03.20)

Ny oljefondsforvalter er altså Nicolai Tangen; han som vil henge opp bildene sine i kornsiloen i Kristiansand. (Jo, siloen er tom - selvsagt er den den.)

"... i dei faglege råda for pandemiplanlegging frå Helsedirektoratet er situasjonen skildra utan sminke: "Helsetjenesten er dimensjonert og bemannet for befolkningens vanlige behov for tjenester. Store utbrudd kan medføre at den ordinære kapasiteten i sykehus ikke strekker til."" (Dag og Tid 20.03.20)

"Til neste gang verden går under"; Renaud Lambert og Pierre Rimbart; Le Monde Dipl. apr. 20: "Den tyske forfatteren Heinrich Heine fortalte i sin tid at etter kolera-epidemien i Paris i 1832 offisielt var erklært, "svinset pariserne lystig rundt på bulevardene <fordi> solen skinte og været var nydelig." Så flyktet de rike ut på landsbygda, og deretter satte regjeringen byen i karantene. Plutselig, forklarer Delumeau, "var de kjente rammene borte. Utryggheten kom ikke bare av sykdommen, men også av en ødeleggelse av elementene som utgjorde de vante omgivelsene. Alt er annerledes.""

"Tryllekunstner handler om å avlede folks oppmerksomhet så de ikke merker det som skjer rett foran øynene deres. Under korona-epidemien er avledningen en graf med to kurver som har gått sin rundgang på skjermverden over. På grafen viser y-aksen antall alvorlige sykdomstilfeller og x-aksen tidsforløpet. Den første kurven stiger brått til en skarp topp og viser hvordan epidemien vil forløpe om ingenting blir gjort: Den vil raskt krysse den vanrette linjen som viser kapasiteten til sykehusene. Den andre kurven viser situasjonen dersom karantene og andre tiltak klarer å begrense spredningen. Svakt buet, som et skilpaddeskall, sklir den under smertegrensen.

Grafen viser at det haster å strekke smitten ut i tid for å unngå at helsetjenestene bryter sammen. Når journalistene retter all oppmerksomhet mot disse to kurvene, trekker de blikkene bort fra det sentrale elementet, nemlig den vanrette linjen midt på grafen som viser antall tilgjengelige sengeposter for alvorlige tilfeller. Denne "kritiske grensen" blir omtalt som naturgitt, men er i virkeligheten et resultat av politiske beslutninger."

"I 1980 hadde Frankrike elleve sengeposter per tusen innbyggere. I dag har landet bare seks ... I USA har 7,9 senger per tusen innbyggere i 1970 blitt redusert til 2,8 i 2016, ifølge OECD. Ifølge Verdens helseorganisasjon hadde Italia 922 senger for "alvorlige tilfeller" per 100 000 innbyggere i 1980. Tretti år senere var antallet nede i 275. Overalt har ordren vært: Reduser kostnadene! Sykehusene skulle drives som en bilfabrikk og levere tjenestene sine just-in-time. Resultatet var at den italienske anestesio- og intensivforeningen Siaarti 6. mars kalte arbeidet til de italienske akuttlegene for "katastrofemedisin", og advarte om at med "ressursmangelen <...> kunne det bli nødvendig å innføre en aldersgrense på intensivavdelingene". Nord-Øst i Frankrike snakkes det nå om "krigsmedisin".

Koronakrisen handler like mye om en villet svekkelse av helsevesenene som en farlig sykdom. I stedet for å kaste et kritisk blikk på disse politiske valge-

ne, inviterer de store mediene, som har vært trofaste ekkokamre for refrenget om budsjett disiplin, leserne, lytterne og seerne med på en svimlende filosofisk debatt: Hvordan bestemme hvem man skal redde og hvem man må la dø? Men denne gangen vil det bli vanskelig å gjemme politikken bak et etisk dilemma. For korona-epidemien gjør det åpenbart for alle at dagens økonomiske organisering er langt mer absurd enn antatt. Mens flyselskapene fløy tomme fly for å beholde avgangene sine, fortalte en forsker hvordan EUs nyliberale byråkrati hadde kuttet midlene til grunnforskning på koronavirus.

Det må tydeligvis en pandemi til for å innse hvor ille det står til. Økosystemprofessor Marshall Burke ved Stanford påpekte i mars paradokset at reduksjonen i luftforurensning som følge av pandemien faktisk kan ha reddet tjue ganger flere liv enn sykdommen har tatt. "Betyr det at pandemier er bra for helsen?" spør han og svare: "Nei, det betyr at måten økonomien fungerer på uten pandemier har gigantiske skjulte helsekostnader."

Det mest absurde er verken faren for legemiddelmangel fordi produksjonskjedene er flagget ut, eller finansmarkedenes iver etter å straffe Italia da regjeringen vedtok de første karantenetiltakene, men noe som befinner seg bak sykehusdørene: stykkprisfinansieringen som har blitt innført for europeiske sykehus. Siden begynnelsen av 2000-tallet har helseforetakene blitt finansiert etter hvor mange medisinske enkelttjenester de utfører, hvor hver tjeneste blir betalt som i en butikk snarere enn ut fra planlegging av behov. Hvis dette markedsprinsippet importert fra USA hadde blitt brukt i dagens krise, ville det raskt gått ut over sykehusene som har de hardest rammede pasientene. De kritiske formene for Covid-19 krever mekanisk ventilering, noe som ikke bare er tidkrevende, men som regel også har en lavere stykkpris enn de fleste behandlingene som nå blir utsatt på grunn av epidemien." Utsettelse som forøvrig må kunne omregnes i et antall dødsfall.

"Nå viser det seg at vi, overfor et virus som ikke har fått med seg at "våre" verdier er overlegne, må prioritere sentraliserte beslutninger og sette økonomisk liberalisme i andre rekke." "På et par dager ble samfunnets tolkningsrammer vrent som en hanske: "Alt er annerledes." Begreper som suverenitet, grenser, restriksjoner og selv offentlig pengebruk, som i et halvt århundre har blitt forbundet med "nasjonalpopulisme" og Nord-Korea, er plutselig blitt løsningene i en verden som inntil nå har vært styrt av fri flyt og stramme offentlige budsjetter."

"Grepet av panikk oppdager plutselig den mediokratiske fortroppen det den har gjort alt for å ignorere. "Kan vi ikke også si at denne krisen inviterer oss til å revurdere store deler av globaliseringen, revurdere vår avhengighet av Kina, av frihandel, av flytransport?" spurte programlederen Nicolas Demorand 9. mars på France Inter, en radiokanal som i årevis har gitt klippekort til proteksjonismekritikere.

Markedstenkningen må ha svekket dømmekraften betraktelig når det må et dødelig pandemiutbrudd til for at de som sitter med makten blir lydhøre for selvfølgelighetene legekorpset har kommet med i flere tiår: "Ja, vi trenger offentlige sykehus med permanent tilgjengelige sengeplasser", påpeker de franske legene André Grimaldi, Anne Gervais Hasenknopf og Olivier Milleron. "Det nye koronaviruset viser det åpenbare: Vi betaler ikke brannfolk bare for å dra og slukke flammer, vi vil ha dem i beredskap på brannstasjonen, selv når de bare polerer brannbilene mens de venter på at alarmen skal gå."

"Å planlegge for det uventede forutsetter at man bryter med markedstanken som fastsetter pris ut fra tilbud og etterspørsel, forneker det usannsynlige og modellerer framtiden ut fra ligninger hvor samfunnene ikke har noen verdi. Blindheten i standardøkonomien, særlig i finanssektoren, blir tatt opp av den tidligere aksjemegleren og statistikeren Nassim Nicholas Taleb i boka The Black Swan, utgitt året før finanskrisen i 2008, hvor han skriver om kortsiktige prognostikere: "Problemet med ekspertene er at de ikke vet hva de ikke vet." I en verden preget av uforutsette hendelser er det, ifølge ham, absurd å ignorere de "svarte svanene"."

"Opp gjennom historien har de mektigste nullstillingene alltid vært resultat av kraftige sjokk", skriver den østerrikske Stanford-professoren Walter Scheidel. "Fire ulike typer voldelige brudd har utjevnet ulikhet: massemobiliserende kriger, revolusjoner, statskollaps og dødelige pandemier." Er vi der? Dagens økonomiske system har i løpet av sin historie vist en unik evne til å absorbere de stadig hyppigere sjokkene det selv skaper - i den grad at de mest brutale rystelsene vanligvis tjener status quo og de mektige, som bruker sjokket til å utvide markedets makt. Denne katastrofekapitalismen, som den kanadiske forfatteren Naomi Klein dissekerte like før den store resesjonen i 2008, bryr seg lite om utarming av naturressurser og svekkelsen av sosiale sikkerhetsnett som kan dempe krisene. I optimistisk ånd bemerket Klein den gang: "Vi reagerer ikke alltid på sjokk med tilbakeskritt. Noen ganger hender det at vi i krisetider blir voksne - raskt."

Det var et inntrykk av denne typen den franske presidenten Emmanuel Macron ville gi da han 12. mars sa at han ville "revurdere utviklingsmodellen vår verden har fulgt i flere tiår ..."

"Macrons åpenbaring minner om en lignende åpenbaring hos Nicolas Sarkozy etter at Lehman Brothers hadde gått overende i september 2008. Foran måpende tilhengere annonserte den daværende franske presidenten høytidelig: "En bestemt idé om globaliseringen går nå mot slutten, med en finanskapitalisme som hadde påtvunget sin logistikk på hele økonomien og bidratt til å forvrengte den. <...> Ideen om at markedene alltid har rett var en vanvittig idé." Det hindret ham ikke, så snart stormen var passert, å gå tilbake til den vanlige vanvittige kursen."

Serge Halimi; "Med en gang" (Le Monde fremdeles): "I tretti år har hver nye krise vekket irrasjonelle håp om at verden vil våkne opp, ta til fornuft og gjøre slutt på galskapen. At avsløringen av en feilslått og farlig samfunnsutvikling måtte bane vei for en ny kurs. Vi trodde børskrakket i 1987 skulle stanse den febrilske privatiseringen, at finanskrisene i 1997 og 2007-2008 ville bremse globaliseringen. Det skjedde ikke."

"I slutten av mars var allerede nesten tre milliarder av verdens innbyggere satt i karantene, mange under vanskelige forhold. De fleste var ikke forfattere som så kameliaene blomstre i hagen på landstedet sitt."

"En følge av oppfordringene om å "bli hjemme" og å "holde avstand" er at hele vår sosiale interaksjon risikerer å bli snudd opp ned med en enda raskere digitalisering av samfunnene våre. Koronakrisen gjør spørsmålet om det fortsatt er mulig å leve uten internett enda mer presserende, om ikke fullstendig utdatert.

I Frankrike er alle pålagt å gå med ID-papirer. Snart vil mobiltelefonen ikke bare være en nyttig dings, men også et overvåkningsinstrument alle blir pålagt å ha med seg overalt. Siden mynter og sedler er en mulig kilde til smitte, er bankkort blitt et spørsmål om folkehelse, men det gjør også at alle kjøp kan registreres og arkiveres. Enten det dreier seg om Kinas "sosiale kreditt" eller "overvåkingskapitalismen" i Vesten, er vi vitne til et historisk tilbakeskritt for den ukrenkelige retten til anonymitet når du ikke bryter loven (herunder retten til papirdagsavisene). Vi er i ferd med å bli så vant med at denne retten undergraves at vår eneste reaksjon er naiv forbløffelse."

"De økonomiske endringene som er underveis vil utvilsomt bidra til å forsterke en verden hvor friheten innskrenkes stadig mer... I denne forstand kan koronakrisen bli en generalprøve for å feie bort den siste motstanden mot digitalkapitalismen og skape det kontaktløse samfunn.

Med mindre protester, aksjoner, partier, folk og stater forhindrer dette forhåndsskrevne scenarioet. Mange sier at politikk ikke angår dem, inntil den dagen de innser at det er politiske valg som tvinger legene til å velge hvilke pasienter de skal forsøke å redde og hvem de må ofre. Den dagen er nå kommet."

"... i motsetning til hva Macron hevder, dreier det seg ikke lenger om å "re-

vurdere utviklingsmodellen vår derden har fulgt". Vi vet alle svaret: Den må endres. Med en gang. Og hvis Macron virkelig mener at "det er galskap å delegere vår beskyttelse til andre", så la oss da slutte å gjøre oss avhengige av andres produksjon på strategiske områder bare for å opprettholde "fri konkurranse". Macron har annonsert at Frankrike må bryte med denne politikken, men han vil garantert ikke ta de nødvendige beslutningene. Vi trenger ikke bare midlertidig opphevelse av EUs budsjettregler, men å oppheve for godt EU-traktatene og frihandelsavtalene som har ofret nasjonal suverenitet og gjort konkurranse til høyeste verdi. Med en gang.

Alle innser nå hva det koster å delegere produksjonen av smittevernutstyr og legemidler - som livene til pasienter og sykehuspersonell, transportører og butikkansatte avhenger av - til forsyningskjeder som er strukket over hele verden og ikke har noen lagre. Alle ser nå også prisen for avskoging, utflagging, avfall og endeløs reising - Paris tar hvert år imot 38 millioner turister, over 17 ganger mer enn innbyggertallet, og skryter av det."

Overturisme; pandemi reduserer forresten antall kidnappinger - i Norge. Med ditto, forbigående, reduksjon i traumatiserte barn og familier.

Adv. Fridtjof Piene Gundersen (aftenposten.no 06.02.20): "Denne uken skal Høyesterett behandle fire barnevernssaker, hvor forholdet til EMDs praksis vil stå sentralt. Høyesterett vil da late som om retten skal ta stilling til noe helt nytt.

Fortellingen som Høyesterett vil ha deg til å tro på, er denne: EMDs storkammeravgjørelse i Strand Lobben og de andre sakene kom overraskende på oss, og nå må vi endre kurs, for vi visste ikke at vår praksis krenket menneskerettighetene. Det er umulig å forestille seg at Høyesterett ikke har visst dette."

Piene Gundersen dokumentere hvorfor Høyesterett må ha visst.

"Denne uken vil Høyesterett på nytt søke å kamuflere det hele.

Høyesterett er ikke alene i dette. Et relativt samlet juridisk og psykologisk fagmiljø har støttet Høyesteretts linje. Denne elite er eksponent for en autoritær nordeuropeisk konsensus som setter likhetstegn mellom "barnets beste" og egne vurderinger."

Kina bruker sin posisjon på vei ut av krisen til å hevde seg i 5G-kappløpet, skriver Klassekampen 30.03.20.

"Hva vet vel Erna Solberg om 5G-teknologier og hvordan de vil påvirke planters, dyrs og menneskers helse? Ganske sikker like lite som de øvrige nordiske statsministrene. I mai 2018 inngikk de samarbeid om raskt å få bygd ut 5G trådløs kommunikasjon. Slik vil de gjøre de nordiske stater til foregangsland også på dette feltet." (Einar Flydal; einarflydal.com 23.01.19)

The European Parliamentary Research Service skriver i en 'Briefing' under tittel "Effects of 5G wireless communication on human health", March 2020 (p.9):

"The UN Universal Declaration og Human Rights, the Helsinki Accords and other international treaties recognise that informed consent prior to interventions that might affect human health is an essential, fundamental human right, which becomes even more controversial when considering children's and young people's exposure." To og et halvt århundrer tidligere skrev noen at alle mennesker "are endowed by their Creator with certain unalienable Rights..."

Norsk AMS har kostet 10 milliarder pluss. Men hva er den egentlige prisen?

I følgende er referansen Arthur Firstenberg's Den usynlige regnbuen - Historien om elektrisiteten og livet ((2017) Z-forlag 2018; sitater s.449,136,445,og 448):

Samuel Milham påviser at sammen med elektrifisering kommer hjertesykdom, kommer diabetes, kreft. Örjan Hallberg og Olle Johansson registrerer at krefthyppighet øker med eksponeringen for radiobølger, med en nedgang i Sverige 1978 da gamle AM-sendere ble nedkoblet. Arthur Firstenberg har beregnet en øket dødelighet i amerikanske storbyer ved oppstart av digital mobiltelefoni 1996-97; forøvrig

da dødelig hjertestans hos toppidrettsutøvere ble doblet; finner 4-5 prosents økning i nasjonal dødshyppighet da Iridiums 66 mobiltelefonisatellitter kom opp i 1998; utvidet sykdom når Globalstars 48 satellitter kom igang år 2000. "Selv den første lille flåten på 28 militære satellitter som ble lansert i bane i 1968, satte i gang en verdensomspennende influensa-pandemi. Den direkte strålingen fra satellittene ned mot bakken er bare en del av problemet. Satellitter har en langt dypere effekt... påvirker strålingen fra satellitter magnetosfæren med hele sin veldige kraft, og satellittenes stråling demoduleres og forsterkes i magnetosfæren av mekanismer som ingen ennå forstår." Skriver Firstenberg. El-utslipp; også med potensiale for endret vær og klima. Og elnettenes 50 og 60Hz finnes igjen der ute.

En fireårig influensapandemi fra 1889 forbindes med innføring av vekselstrøm; 1918-pandemien med militær radio-kommunikasjon; influensapandemi 1957, 'Asia-syken', med radarutbygging; og altså satellittrelaterte 'Hong Kong-syken' i 1968. "Ved hver av de store epidemiene - i 1889, 1918, 1957 og i 1968 - var jordas elektriske hylster, som vil bli beskrevet i neste kapittel og som vi alle er festet til med usynlige tråder, blitt både plutselig og kraftig forstyrret."

"Vi lever i en verden der mer informasjon ikke gir økt kunnskap, eller får oss til å åpne øynene. De kulturelle barrierene er for store. Samfunnet har fornektet kunnskapen i for lang tid. Og samtidig er det umulig å fortsette den kursen vi holder nå. Beslutninger tas nå for å øke det globale mikrobølge-regnet innen 2020 - fra et jevnt duskregn til striregn."

"Når denne boka går i trykken, konkurrerer flere selskaper om å sende opp nye flåter med 3 000 til 12 000 satellitter hver innen 2020, med det ene formål å bringe trådløst høyhastighets Internett til klodens borteste avkroker og få milliarder av forbrukere som man ennå ikke har nådd å få fram sugerøret til, inn i de sosiale medienes rekker. Disse planene krever at satellittene flyr i baner så lavt som 340 kilometers høyde og at de skal sikte inn sterkt fokuserte strålekjegler ned mot jorda med en utstrålt effekt per stråle på opptil fem millioner watt."

Nuvel, omgjord dine lender som en mann! Så vil jeg spørre dig, og du skal lære mig. Hvør var du da jeg grunnfestet jorden? Si frem hvis du vet det! I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden... Og Gud så på alt det han hadde gjort, og se, det var såre godt. Og det blev aften, og det blev morgen, sjette dag.

Men slangen var listigere enn alle dyr på marken som Gud Herren hadde gjort, og den sa til kvinnen: Har Gud virkelig sagt...?

Adam ... Hvor er du?

Fordi du lød din hustru og ... så skal jorden være forbannet for din skyld! ... synden kom inn i verden ved ett menneske, og døden ved synden...

Gud ... lot alle folkeslag av ett blød bo over hele jorderike, og satte dem faste tider og grenseskjell mellem deres bosteder, forat de skulde lete efter Gud...

God hath made man upright; but they have sought out many inventions.